

سبک نذری

نذری با طعم همدلی در آخرین روزهای صفر

دلت را به ساحت امام معصوم گره بزن!

زهرا شکوهی طریقی

در فرهنگ ما ایرانی‌ها همه چیز با اعتقادات عجین شده است؛ وقتی ماه عزاء و عزاداری بر اساس دینمان فرا می‌رسد فر هنگ ایرانی‌مان کمک می‌کند به کامل شدن فضای جامعه؛ اینچاست که نذری‌های شوراهای هم‌برای توسل هم‌برای رفع نیاز، مهم‌ترین نکته اینک نذری برای تک تک مردمان سرزمین ما ارزش معنوی خاصی دارد. نذری بالای شهر و پایین شهر نمی‌شناسد، فرقی ندارد چه نذر می‌کنی مهم این است که در ازای رسیدن به مراد رفت نیاز از دیگری کنی.

خورشت قیمه هواداران بسیاری دارد. قیمه به دلیل اصالت داشتن و خوشرنگ بودنش در بین غذاهای نذری طرفداران بیشتری دارد. اگر شما قصد کرده‌اید در ایام باقی مانده ماه صفر خورش قیمه نذری درست کنید پیشنهاد می‌کنم این بار روش طبخ ما را امتحان کنید.

این حجم مواد لازم برای یک خورششت ۸ نفره مناسب است. شما برای تهیه این حجم غذا به ۳۰۰ گرم گوشت نیاز دارید که بهتر است از مغز ران گوساله باشد یا سردست گوسفندی. بعد از خرد کردن گوشت خوب آن را بشویید و اجازه دهید کامل خشک شود. دو پیمانه لیه را نیز پاک کنید، بشویید و خشک کنید.

بهتر است این غذا در دیگ مسی تهیه شود؛

فراموش نکنیم نذر کردن فقط در باب غذا دادن نیست و مهم‌ترین ویژگی نذری رفع نیاز جمع زیادی از مردم شهر است. اگر امروز نیاز بخش مهمی از مردم خوراکی است شرایط اقتصای می‌کند نذر غذا کنیم و اگر فردا فقر فرهنگی داشتیم بهتر است نذر فرهنگی کنیم.

اما اگر نذرتان خوراکی است توصیه می‌کنم برای تهیه غذای نذری همیشه مرغوب‌ترین مواد اولیه را تهیه کنید تا غذایی با بهترین کیفیت و سلامت در شأن عزاداران پخته شود؛ چون مردم باور دارند که غذای نذری متبرک است و با خوردن آن سلامت جسم و روح آنها تضمین می‌شود.

نگ نذر و نذری آنقدر در فرهنگ ما پررنگ است که مهم‌ترین ماه عزاداری‌هایمان مثل محرم و صفر

یک پیاز بزرگ را خلال خرد کنید و در روغن سرخ کنید تا عسلی شود در این زمان یک قاشق غذاخوری زردچوبه را به پیاز اضافه کنید. حالا نوبت به گوشت و لیه می‌رسد که حدوداً سه یا چهار دقیقه باید تفت بخورند تا در هنگام پخت له نشوند. حالا قاشق رسیده که مقداری زعفران دم کرده را به این مخلوط اضافه کنید تا خوشرنگ شود. سپس به این مخلوط مقداری آب جوشیده اضافه کنید و زیر شعله را کم کنید تا خورششت جا بیفتد. در ظرف جداگانه‌ای دو قاشق سوپخوری رب گوجه فرنگی را در روغن سرخ کنید تا رنگ رب باز شود سپس آن را به خورششت اضافه کنید و درب ظرف را بگذارید. برای خوشمزه‌تر شدن قیمه یک عدد گوجه را پوست بگیرید، خرد کنید و در خورششت بریزید.

عطر دهنده‌ها

برای اینکه رنگ خورششتان تیره نشود از پودر دارچین استفاده نکنید از چند تکه چوب دارچین استفاده کنید و به خاطر داشته باشید در هنگام کشیدن غذا چوب‌های دارچین را از ظرف خورششت جدا کنید. برای عطر بیشتر خورششت هم می‌توانید تعدادی هل را بجوشانید و از آب دم کرده آن برای خوشبو کردن خورششت استفاده کنید. البته می‌توانید از دو قاشق چایخوری عرق هل هم استفاده کنید.

هم باادای نذر کامل می‌شود. دقیقه‌ها همین دلیل است که غذای نذری و عطر، بو و طعمش لذتی وصفناپذیر به کام عزاداران می‌نشانند.

مانسل جدیدی‌ها هم در کنج ذهنمان همیشه خاطره‌های نذری بختن مادر و مادر بزرگ‌هایمان را حفظ کرده‌ایم و امروز با الگو برداری از رفتار آنهاست که حتی آخرین روزهای ماه عزای صفر را هم برای نذری دادن غنیمت می‌شمیریم. گاهی اوقات با خودم فکر می‌کنم نکنند اینکه پای ثابت همه نذری دادن‌ها خانم‌ها هستند و اکثر نذری‌ها حاصل سلیقه و دست‌نیک زنان است ریشه اولین نذر دهنده به یک زن ایرانی برسد؟ بعدیم نیست، از کجا معلوم؟ شاید در گذشته‌های خیلی دور دخترتی، مادری یا همسری دست‌نیزار را با دلش به ساحت امام معصوم گره زده باشد و با گرفتن حاجت اولین بساط نذری دادن را بر پا کرده باشد.

اگرچهنفس نذر کردن و نذری دادن مورد تحسین است اما اتحاد و تغییر رفتارهایی که بین جمعی برای نذری دادن ایجاد می‌شود از همه چیز مهم‌تر است. در جمع فامیل، دوست و همسایه وقتی کسی خبردار می‌شود که دیگری می‌خواهد نذری بدهد سریع دستت به کار می‌شود؛ از نذر دهنده می‌خواهد که او هم در نذرش شریک شود و کمک از دستش برمی‌آید انجام دهد. خلاصه کلام اینکه بساط نذری می‌شود پیمانه‌ای برای جمع شدن

و همکار شدن از صمیم قلب. فصل آخر نذری دادن‌های قشنگ هر خانه‌ای وقتی است که نهایت سلیقه، تجربه و دست‌نیک خانم خانه در قالب بشقاب یا ظرف یکبار مصرف در کنار چیدمانی از رنگ و مخلفات به دست عزادار می‌رسد و این همان نقطه اوج لذت بردن نذری دهنده و نذری گیرنده است. اگر در همین فرصت کوتاه باقی مانده از ماه عزاداری صفر می‌خواهید نذری دهنده باشید بهتر است با دست‌های تمیز و شسته شده دست به کار شوید و از کسانی کمک بگیرید که نسبت به سلامتشان اعتماد دارید. موادی مثل ماهی و مرغ را کاملاً بپزید و مواد پخته شده را از مواد خام جدا نگهداری کنید. غذای آماده شده را بیشتر از دو ساعت نمی‌توانید خارج از یخچال و در دمای محیط نگهداری کنید چون امکان فساد غذا بیشتر می‌شود. بهتر است برای توزیع غذا از ظرف‌های یکبار مصرف گیاهی استفاده شود تا مواد پلاستیکی.

یک قیمه اصیل و خوشمزه

در میان غذاهای نذری متداول در ایام محرم

گام‌های آسمانی تا امام مهربانی

همراه با شور و حال زائران پیاده امام هشتم در جاده‌های منتهی به خراسان

مهدی ارجمند

هنوز هم باورش نمی‌شود این قدر زود دعایش مستجاب شده. بنده خدا پیر مرد خالی وقت بود دلش هوای زیارت کرده بود. از آخرین باری که آمده بود پابوس امام رضا (ع)، پنج، شش سال می‌گذرد. اهل میبد یزداست. دهه کرامت اسمال خیلی دلش هوای مشهد را کرده بود اما به قول خودش قسمت نبود بیاید تا اینکه اول محرم وقتی به رسم همه ساله برای عزاداری به مسجد محله رفت تشدید که

حال دوست‌داشتنی زائران پیاده

با دیدن تابلوی خراسان رضوی طاقش طاق شد. خوب می‌داند یک روز دیگر می‌رسد مشهد. سوز سرما را با جان و دل خریده و با گام‌های استوار خود جاده‌ها را شرمند کرده است. حالا او با قدم‌های آسمانی خود مهمان امام مهربانی‌ها می‌شود. هیچ کس نمی‌داند توی دل پیر مرد چه می‌گذرد، حتی وقتی از او درباره حس زیارتش سؤال می‌کنم فقط گریه می‌کند و چند جمله کوتاه می‌گوید: قربان مهربونست آقا جان. این همه راه آمدم فقط به عشق تو یا امام رضا آقا جان دست خالی برنگردان.

پیر مرد بدجوری دلش با امام رضا گره خورده است. واقعا هیچ کس نمی‌داند بین او و امام مهربانی چه می‌گذرد. هیچ کس نمی‌داند وقتی پیر مرد به مشهد برسد و در حرم رو به روی گنبد طلایی آقا قرار بگیرد چه حرف‌هایی بین او و امامش رد و بدل خواهد شد. خوب که دقت می‌کنم این حال خیلی از زائرانی است که با این روزها شوق زیارت در آنها بر سوز سرما غلبه کرده و با پای پیاده و با گام‌های محکم از اقصی نقاط کشور خصوصا استان‌های همجوار خراسان رضوی به سمت مشهد راه افتادند.

خدمت بی‌منت

اینجا میقات الرضا (ع)، در نزدیکی مشهد است. یکی از دهه‌میقاتی که برای زائران پیاده ساخته شده است. دهه‌ها زن و مرد اینجا در حال خدمت کردن به زائران پیاده امام هشتم (ع) هستند. پذیرایی و اسکان در این میقات برای زائران امام مهربانی کاملاً رایگان است و خدمت‌های خدمتگزاران به این زائران خسته و پیاده خالصانه است و بی‌منت.

رضایی مسئول روابط عمومی جمعیت خدمتگزاران زائران پیاده است. جمعیتی که از چند سال پیش فعالیت خود را آغاز کرد و حالا یکی از بزرگ‌ترین تشکل‌های مردم نهاد است که بی‌مزد و منت به زائران پیاده امام هشتم (ع) خدمت می‌کند. وقتی با او صحبت می‌کنم می‌گوید: اینجا همه چیز رنگ و بوی عشق می‌دهد. یادان بماند ما به زائران امامی خدمت می‌کنیم که معروف بود به امام مهربانی. اینجا مردم خالصانه برای زائران امام رضا خدمت می‌کنند. هیچ کس در این جمعیت خدمتگزاران و در این میقات به دنبال کسب پول و شهرت نیست. این آدم‌هایی که اینجا می‌بینید افرادی هستند که برخی‌شان برای خودشان شغل و موقعیت معتری دارند. از دانشجو و معلم گرفته تا پزشک و مهندس و بازاری و کارمند اینجا همه در حال خدمت هستند و هر کس سعی می‌کند کارهای بیشتر و سنگین‌تری را انجام دهد. رضایی به میقات‌الرضا اشاره می‌کند و می‌گوید: همین میقات‌الرضا را می‌بینید، به طور میانگین هر شب ۱۵۰۰ نفر از زائران پیاده اینجا اسکان و پذیرایی می‌شوند. غذای گرم بین آنها توزیع می‌شود، پتو می‌دهیم، دارو اگر خواستند در اختیارشان می‌گذاریم، کفش و لباس بیه آنها می‌دهیم و ده‌ها قلم چیز دیگر که توسط خیرین تهیه و توسط همین افرادی که اینجا خالصانه خدمت می‌کنند بین زائران توزیع می‌شود.

او می‌گوید: هشت هزار خادم به زائران پیاده در ۸۶ ایستگاه صلواتی خدمت می‌کنند و در پنج محور قوچان - مشهد، سبزوآر - مشهد، گناباد - مشهد، سرخس - مشهد و تربت جام - مشهد نیز ۴۲ ایستگاه صلواتی، ۱۴ پایگاه امدادی، ۳۹ پایگاه اورژانس، ۸۶۰ سرویس بهداشتی و ۲۲۷ حمام وجود دارد که با توجه به کثرت زائران پیاده در این مسیر به سروسبوس‌های بهداشتی، حمام و ظرفیت اسکان بیشتری نیاز است. او می‌گوید: پیش‌بینی ما این است که اسمال حدود ۲۰۰ هزار زائر با پای پیاده وارد مشهد مقدس شوند و بر همین

اساس برنامه‌ریزی‌های بسیار مناسبی صورت گرفته است و در همین ارتباط دستگاه‌ها و ادارات مختلفی در استان اعم از استانداری، فرمانداری، حمل و نقل، میراث فرهنگی، پلیس، دانشگاه علوم پزشکی، راهنمایی و رانندگی، هلال احمر، آموزش و پرورش، اوقاف و... همه و همه دست به دست هم داده‌اند تا میزبانی شایسته‌ای از زائران امام هشتم (ع)، صورت گیرد.

وی در ادامه می‌گوید: تمامی برنامه‌ریزی‌ها به این سمت است که میزبانی که قرار است از زائران پیاده حضرت رضا (ع)، انجام شود یک میزبانی شایسته و مناسب باشد تا انشاءالله زائری که با پای پیاده صدها کیلومتر راه را طی می‌کند بتواند با خاطرهای خوش به زیارت امام رضا بیاید.

مسئول روابط عمومی جمعیت خدمتگزاران زائران پیاده در ادامه می‌افزاید: زائری که با پای پیاده به زیارت امام رضا می‌آید ارزش و اعتبار خاصی دارد بنابراین خدمت کردن بیه این زائر نیز از ارزش و اعتبار بالایی برخوردار است.

سبج امکانات برای خدمت‌رسانی

معاون اسکان و پذیرایی ستاد اجرایی خدمات سفر خراسان رضوی نیز در این باره با اشاره به سبج تمامی امکانات برای خدمت‌رسانی به زائران پیاده می‌گوید: با هماهنگی اتحادیه‌های صنفی مشهد پیش‌بینی اسکان اضطراری برای ۱۷ هزار نفر در فضاهای اقامتی، اسکان زائر در ۷۰ مدرسه و ۱۲ زائرسرای آستان قدس رضوی انجام شده است. سیدچواد موسوی می‌افزاید: اکنون در مشهد ظرفیت اسکان ۲۰۰ هزار نفر تخت در یک شب اقامت در بقاع متبرک به مدارس، زائرسراها، خوابگاه‌ها و سالن‌های ورزشی، هتل‌ها، مهمانسراها، حسینیه‌ها و مساجد برای زائران پیاده وجود دارد.

وی می‌افزاید: تمامی مراکز اقامتی استان اعم از هتل‌ها، هتل آپارتمان‌ها و مهمان‌پذیرها برای پذیرایی شایسته از زائران امام هشتم در مشهد آماده شده، ضمن اینکه تعدادی از مدارس، سالن‌های ورزشی، حسینیه‌ها، مساجد و بقاع متبرک که نیز برای اسکان این زائران در نظر گرفته شده است.

معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان رضوی می‌افزاید: خدمت‌رسانی به زائر پیاده باید به صورت ویژه صورت

مرد میانسال را همین چند روز پیش دیدم که فقط با داشتن یک پا و با کمک گرفتن از عصا چنان محکم گام بر می‌داشت که احساس می‌کردم زمین برای گام‌های استوار این مرد کوچک است ز یارت، پای دل می‌خواهد. باید پایبند نباشی. دلت که راه بیفتند پا خود به خود حرکت می‌کند

گیرد چرا که اگر یک زائر بعد از صدها کیلومتر پیاده‌روی با بدن و پای خسته وارد پایتخت معنوی ایران شود و ما نتوانیم خدمات مناسب به او ارائه دهیم بدون شک نه تنها پیش او بلکه پیش حضرت امام رضا (ع) نیز شرمند خواهیم شد.

حرکت با پای دل

حرف‌های این دو مسئول دوباره ذهن مرا به سمت جاده‌های منتهی به مشهد می‌برد، جایی که در محور قوچان به سمت مشهد مرد میانسالی را همین چند روز پیش دیدم که فقط با داشتن یک پا و با کمک گرفتن از عصا چنان محکم گام بر می‌داشت که احساس می‌کردم زمین برای گام‌های استوار این مرد کوچک است.

با نداشتن اما شتابان به سمت مشهد می‌رفت، شتابان‌تر از هر لحظه دیگر. خوب هم می‌دانم جواش چیست؟ برای همین وقتی از حرکت او با کاروان پیاده با این وضعیت جسمانی سؤال می‌کنم دقیقاً جوابی را می‌دهد که حدس می‌زدم. می‌گوید: زیارت، پای دل می‌خواهد. باید پایبند نباشی. دلت که راه بیفتند پا خود به خود حرکت می‌کند.

محمد جوانی است که از بجنورد به سمت مشهد راه افتاده است. وقتی از او درباره حس زیارت می‌پرسم، می‌گوید: نمی‌شود توصیفش کرد. بالاخره توفیقی است که نصیب هر کس نمی‌شود. خدا خیلی باید دوست داشته باشد که اسم تو را جزو زائران پیاده امام هشتم ثبت کند.

یاد شهیدان در جاده منتهی به خراسان

در همین محور چشمم به خانمی می‌افتد که با پای

پیر مرد بدجوری دلش با امام رضا گره خورده است.

هیچ کس نمی‌داند وقتی پیر مرد به مشهد برسد و در حرم رو به روی گنبد طلایی آقا قرار بگیرد چه حرف‌هایی بین او و امامش رد و بدل خواهد شد.

خوب که دقت می‌کنم این حال خیلی از زائرانی است که این روزها شوق زیارت در آنها بر سوز سرما غلبه کرده و با پای پیاده و با گام‌های محکم از اقصی نقاط کشور خصوصا استان‌های همجوار خراسان رضوی به سمت مشهد راه افتادند

پیاده از بجنورد دل به جاده زده است. برای او زیارت با پای پیاده اگر چه شیرین است اما حس تازه‌ای نیست. او پنجمین سالی است که با پای پیاده به زیارت امام رضا می‌آید. اهل یکی از روستاهای بجنورد است. معلم است و خواهر شهید. وقتی از او درباره سختی‌های راه و مخصوصاً سرمای بین راه و سوز و سرما می‌پرسم جوابی می‌دهد که حسایی احساس شرم می‌کنم. او می‌گوید: برادر من در کردستان شهید شده است. بهمن ماه سال ۶۲ زمانی که بیشتر از یک هفته در میان کوه‌های گردن برافراشته کردستان میان چندین متر برف و در هوای بسیار شدید با سه نفر دیگر از همرزمانش در محاصره دشمن بودند و در این مدت کمترین آذوقه غذایی را داشتند و در آخر هم در میان همان برف‌ها شهید می‌شوند و وقتی همرزمانشان برادرم و سه شهید دیگر را پیدا می‌کنند هر چهار نفر از شدت سرما با یخ زده بودند. ما همان بدن یخ زده را در سردخانه تحویل گرفتیم، تشییع کردیم و در گلزار شهدای شهرمان به خاک سپردیم. حالا شما فکر می‌کنید خون من از خون برادر شهیدم رنگین‌تر است. وقتی بدن یخ زده و با نداشتن اما شتابان به سمت مشهد می‌رفت، شتابان‌تر از هر لحظه دیگر. خوب هم می‌دانم جواش چیست؟ برای همین وقتی از حرکت او با کاروان پیاده با این وضعیت جسمانی سؤال می‌کنم دقیقاً جوابی را می‌دهد که حدس می‌زدم. می‌گوید: زیارت، پای دل می‌خواهد. باید پایبند نباشی. دلت که راه بیفتند پا خود به خود حرکت می‌کند.

محمد جوانی است که از بجنورد به سمت مشهد راه افتاده است. وقتی از او درباره حس زیارت می‌پرسم، می‌گوید: نمی‌شود توصیفش کرد. بالاخره توفیقی است که نصیب هر کس نمی‌شود. خدا خیلی باید دوست داشته باشد که اسم تو را جزو زائران پیاده امام هشتم ثبت کند.

کاروان پیاده‌های متشکل از دهانفر از برداران اهل تنسن از تایباد عازم مشهد مقدس شده‌اند. برایم جالب است تا حس و حال این زائران را بدانم. برای همین به سراغ یکی از آنها می‌روم و سر صحبت را با او باز می‌کنم. رحیم فاروقی بچه یکی از روستاهای تایباد است که اسمال با این کاروان همراه شده است. فاروقی می‌گوید: ما اهل سنت به خاندان حضرت رسول اعتماد داریم. از نظر ما امام رضا (ع)، امام مهربانی و امام خوبی‌هاست که لطف امام شامل اهل تشیع و تسنن می‌شود و هر کس این امام را زیارت کند مورد رحمت خدا قرار می‌گیرد. رحیم می‌افزاید: ما در روستا هیئتی داریم که بچه‌های شیعه

سنی در ماه محرم و صفر با هم برای امام حسین و اهل بیت (ع) عزاداری می‌کنند. فاروقی در پایان صحبت‌های خود به حدیث شریف پیامبر اکرم (ص) اشاره می‌کند و می‌گوید: ما اهل سنت اعتقاد داریم اهل بیت و خاندان رسول اکرم (ص) کشتی نجات هستند.

شرمساری زمین از گام‌های زائران

میقات‌الرضا (ع)، مکانی در نزدیکی مشهد است که به همت خیرین ساخته شده است. خادم‌ان حرم امام رضا (ع)، اینجا هم به خدمت‌رسانی به زائران پیاده آمده‌اند و به قول یکی از مسئولان این مکان معنوی، زائران حضرت امام رضا (ع) در این میقات زودتر به استقبال زائران امام هشتم آمده‌اند. قرار است دو سه کاروان که از محور نیشابور عبور کرده‌اند وارد این میقات شوند و شب را در این مکان معنوی مهمان باشند. کم‌کم یکی از کاروان‌ها از راه می‌رسد؛ کاروانی متشکل دمای محیط نگهداری کنید چون امکان فساد غذا بیشتر می‌شود. بهتر است برای توزیع غذا از ظرف‌های یکبار مصرف گیاهی استفاده شود تا مواد پلاستیکی.

یکی از کاروان‌ها از راه می‌رسد؛ کاروانی متشکل از پیر و جوان وزن و مرد که با گام‌های استوار حالا به اینجا رسیده‌اند. پاهایشان حسایی خسته است اما خیلی با صلابت به نظر می‌رسند. به حرکت پاهایشان دقت می‌کنم به گام‌های آسمانی‌شان که کم‌کم به حرم امام مهربانی‌ها نزدیک می‌شوند. احساس می‌کنم زمین زیر پایشان احساس حقارت می‌کند.